

Svar på begäran om omprövning av Österbottens välfärdsområdes styrelsebeslut § 205/28.8.2023, ankom 11.9.2023 och undertecknad av kommundirektör Christina Båssar

Välfärdsområdesstyrelse 09.10.2023 § 253
1250/00.02.01.00/2023

Beredare Svartsjö Sofia
Linda Jakobsson-Pada
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

En omprövningsbegäran har inkommit över områdesstyrelsens beslut § 205 Framtids- och anpassningsprogrammet - Social- och hälsocentral, rehabilitering och psykosocial service. Omprövningsbegäran har lämnats av kommunstyrelsen i Korsnäs, då man anser att beslutet väsentligt försämrar servicen för Korsnäs kommuns invånare.

Omprövningsbegäran har inkommit 11.9.2023 och i enlighet med lagen om välfärdsområden § 142 får omprövning begäras och välfärdsområdesbesvär anföras av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av välfärdsområdesmedlemmarna. Medlemmar av ett välfärdsområde är enligt lagen de vars hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) finns inom det område som välfärdsområdet omfattar (invånare i välfärdsområdet), kommunerna inom det område som välfärdsområdet omfattar, sammanslutningar och stiftelser som har hemort i en kommun inom det område som välfärdsområdet omfattar och de som äger eller besitter fast egendom inom det område som välfärdsområdet omfattar.

Österbottens välfärdsområde står inför många stora förändringar, inte minst drivna av en minskad finansiering. Men bildandet av en stor organisation har också gett möjlighet att se på verksamheten i ett större perspektiv, jämföra kostnader mellan enheter, göra gemensamma upphandlingar och tackla den stora utmaning vi har inom hälso- och sjukvården, personaltillgången, genom att satsa på åtgärder som stöder rekrytering och utbildning inom de yrkesgrupper där bristen är som störst.

Inom munhälsovården har redan många insatser gjorts för att påverka tillgängligheten till vård och dessa fortsätter kontinuerligt.

Inom organisationen finns beslut om effektiv användning av utrymmen. Gällande servicenätverket finns definierat hur många social- och hälsocentraler samt välfärdsstationer som skall finnas inom välfärdsområdet. För Korsnäs del finns beslut om att en välfärdsstation skall finnas i kommunen. Innehållet i denna är i första hand rådgivningstjänster. Munhälsovård kan även finnas på välfärdsstationer men i de flesta fall finns de koncentrerade på social- och hälsocentralen eller i skilda enheter. Utvecklingen går mot att bilda större munhälsovårdsenheter för att effektivt använda utrymmen och personal. Framöver kommer inte fysiska munhälsovårdskliniker att finnas i alla kommuner inom välfärdsområdet. I Framtids- och anpassningsprogrammet fanns beslut om minskning av antalet munhälsovårdsenheter med tre. Dessa konkretiserades efter anpassningsprogrammets godkännande i juni 2023, utifrån vilka enheter som hade störst utmaningar med resurstillgänglighet och resurseffektivitet.

Utmaningen med små munhälsovårdsenheter är kostnaden och personaltillgången. I Korsnäs fall har rekryteringen varit en utmaning under längre tid. Nyrekrytering är lättare till enheter med kollegialt stöd. Små enheter utgör också en risk ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

För att säkra service till de grupper i befolkningen som behöver närservice i högre grad har mobil enhet nu planerats för munhälsovården. Detta skall gynna skolelever som nås av mobil tandvård i omedelbar närhet till skolorna. Även här skall enheten användas effektivt och planen för var den mobila enheten skall finnas uppgörs för närvarande. Även till Korsnäs skall denna enhet planeras.

Konsekvensanalyser, inkluderande riskbedömningar, har gjorts för de stängningar inom social-och hälsovårdsnätverket som beslutits om. Dessa kan naturligtvis göras ännu mer utförligt men är ändå behäftade med osäkerhetsfaktorer. De positiva effekter som bedömts kunna uppnås består i ökad jämlikhet i vårdkriterier och säkrande av tillgång till vård då rekrytering är lättare till större enheter.

De stora inbesparingar som krävs av välfärdsområdet ger inte utrymme för kvarhållande av all tidigare service på alla servicepunkter. De kommungränser som tidigare påverkat uppbyggnaden av hälso-och sjukvårdstjänsterna suddas nu ut och vi behöver se till att Österbottens välfärdsområdes befolknings behov av tjänster möts på jämlika grunder samtidigt som vi måste klara av att producera service till lägre kostnader.

Avståndet till Malax från Korsnäs anser vi inte vara oöverkomligt långt. Mobil enhet skulle erbjuda ännu närmare service till skolelever och möjligen också till äldre ifall denna verksamhet kan utvecklas även i den riktningen. Bilburna kunder är till en del redan sådana som valt att få tjänster i Malax på grund av arbetspendling utanför Korsnäs. Möjlighet att välja tjänster även på andra enheter i välfärdsområdet finns.

De utlovade utrymmena för psykosocialservice som Korsnäs kommun kunde erbjuda kostnadsfritt är ett vänligt och välvilligt erbjudande men det ändrar inte utmaningarna med rekryteringen till munhälsovården till Korsnäs. Att ha utrymmen som inte är i effektiv användning är inte ett alternativ. Att effektivt arbeta med att förbättra tillgång till vård i Malax är prioriterat och användning av både servicesedlar och köavkortning på privata sektorn finansierat av projektmedel kommer att förkorta vårdköerna även i Malax/Korsnäs. Även den mobila enhetens piloteringsperiod är delvis finansierat av projektmedel då förbättrad tillgång till vård även i projektplanen är prioriterat.

Då munhälsovården redan tidigare delvis varit sammanslagen mellan Malax och Korsnäs så kan inte tillgängligheten jämföras rakt av. De delar av munhälsovården som skötts i Korsnäs har inte innehållit hela spektret av den vård som hör till munhälsovården och en del av klienterna har redan skötts i Malax.

I omprövningsbegäran lyfter man fram att två personer (Rainer Bystedt och Hans-Erik Lindqvist) anmälde jäv vid ärendets behandling och man önskar att jävsfrågan klagörs. Rörande jäv ifrågasätts även om Johanna Borg i egenskap av fullmäktigeordförande för Närpes stad och anställd inom välfärdsområdet kunnat delta i behandlingen av ärendet. Man frågar sig också om inte anställda inom Österbottens välfärdsområde som deltagit i ärendet behandling varit jäviga.

Bestämmelser om jäv inom välfärdsområdenas organ finns i 102 § i lagen om välfärdsområden och i 27–30 § i förvaltningslagen. Jävsproblematiken mellan välfärdsområden och kommuner inom välfärdsområdet innefattar situationer, där beslutsfattare verkar i organ inom såväl välfärdsområdet som inom kommunen. På Finlands kommunförbunds webbplats har man skapat en skild sida med frågor och svar rörande jävsfrågor i olika situationer mellan välfärdsområdet och kommunen. Jävsgrunden som i första hand är tillämpningsbar är samfundsjäv.

En person är jävig på grund av samfundsjäv enligt 28 § 1 mom. 5 punkten i förvaltningslagen om han eller hon eller en i 28 § 2 mom. 1 punkten i förvaltningslagen avsedd s.k. närstående inom familjekretsen till honom eller henne är medlem av styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ eller är verkställande direktör eller innehar motsvarande ställning i en sådan sammanslutning eller stiftelse eller sådant statligt affärsverk eller sådan statlig inrättning som är part eller för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada.

När ärenden som gäller en kommun eller samkommun behandlas i välfärdsområdesstyrelsen eller i en nämnd i välfärdsområdet – exempelvis om man behandlar köp av kommunens egendom till välfärdsområdet – rekommenderar

kommunförbundet att ifrågavarande kommuns styrelseledamöter och kommundirektör, samt sådana närstående till dem som avses i 28 § 2 mom. 1 punkten i förvaltningslagen, jävar sig i enlighet med försiktighetsprincipen.

En ledamot i kommunfullmäktige är däremot inte med stöd av samfundsjäv jävig att i ett välfärdsområdes styrelse eller nämnd behandla ärenden där kommunen är part eller där avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för kommunen, eftersom fullmäktige inte motsvarar "styrelsen, förvaltningsrådet eller något därmed jämförbart organ" i den mening som avses i 28 § 1 mom. 5 punkten i förvaltningslagen.

En person är jävig på grund av anställnings- eller uppdragsjäv om han eller hon står i anställningsförhållande eller i sådant uppdragsförhållande som har samband med det föreliggande ärendet till en part eller till någon för vilken avgörandet i ärendet kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada (FörvL 28 § 1 mom. 4 punkten). Ett sådant anställningsförhållande till välfärdsområdet som avses i 28 § 1 mom. 4 punkten i förvaltningslagen gör dock inte en förtroendevald, en tjänsteinnehavare eller en arbetstagare jävig i ett ärende där välfärdsområdet är part.

I styrelsens behandling av § 205 Framtids- och anpassningsprogrammet - Social- och hälsocentral, rehabilitering och psykosocial service ingick konkreta indragningar av servicepunkter, där kommuner i vissa fall äger fastigheten och hyr ut den till välfärdsområdet. I dessa situationer uppstår samfundsjäv, eftersom beslutet kan medföra synnerligen nytta eller skada för den berörda kommun, där fastigheten finns och där kommunen är äger fastigheten. Av den orsaken har styrelsemedlemmar Rainer Bystedt (Vörå kommun) och Hans-Erik Lindqvist (Närpes stad), vilka båda är medlemmar i kommun- och stadsstyrelser för kommuner med fastigheter som konkret berörs, jävat sig. Johanna Borg är fullmäktiges ordförande i Närpes stad och berörs därför inte av samfundsjäv, även om hon har närvarorätt i stadsstyrelsens möten.

Ett anställningsförhållande inom Österbottens välfärdsområde utgör inte heller en sådan jävsgrund, att de som deltagit i sammanträdet och är anställda av välfärdsområdet skulle varit jäviga i ärendets behandling.

Välfärdsområdesdirektör Kinnunen Marina

föreslår för områdesstyrelsen att omprövningsbegäran avslås med ovanstående motiveringar

Beslut:

Förslaget godkändes.

Antecknades till protokollet att styrelsemedlemmar Rainer Bystedt och Hans-Erik Lindqvist anmälde jäv i enlighet med förvaltningslagen § 28 pt 5 (samfundsjäv) och var inte närvarande under ärendets behandling.